

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manvscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Complectens Santos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Marcello papa & martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

GESTA S. MARCELLI PAPAE, QVAE IN AN-
TIQVISSIMIS MARTYROLOGIIS CITANTVR, GRA-
*uiter & fideliter conscripta, ut docti viri censem, à Romanae
 Ecclesiae Notarijs.*

16. JANVAR.

Thrason
alit sanctos
martyres.

Cyriacus
cum sociis
mittitur in
carcerem.

Sisinnius
sistitur Ma-
ximiano.

Sisinnij
fortitudo.

Apronianus
credit in
Christum.

Chrismate
consigna-
tur.

Empore illo, quo Maximianus redijt de partibus Aphrica ad urbem Romanam, volens placere Diocletiano Augusto, ut in nomine eius thermas ædificaret, ceperit ob iniuidiam Christianorum, omnes milites sive Romanos, sive alterius gentis, ad afflictionem laboris compellere; & per varia loca alios ad lapides, alios ad arenam fodiendam damnare. In ipso tempore erat vir Christianus, nomine Thrason, vir potens & facultatibus locuples, & vita fidelis. Hic cum vidisset affligi Christianos fatigatione & labore, de sua facultate sanctis martyribus alimoniam & victum ministrabat per viros Christianos, Sisinnium, Cyriacum, Smaragdum & Largum. Hoc audiens beatus Marcellus, urbis Romæ Episcopus, gaudio repletus est, cumq; ab illis ad se accersitis, rem omnem didicisset, initio consilio, consecrauit Sisinnium & Cyriacum diaconos ecclesia Romanae. Factum est autem, ut vna nocte, dum deferunt humeris suis sanctis martyribus victum, quem Thrason ministrabat, tenti sint à militibus paganis, & perduicti ad tribunum Spurium. Suscipiens autem eos tribunus, retrusit in custodiam publicam? Post diem vero tertium nunciauit Maximianus Augusto. Qui iussit, ut sub custodia foderant arenam, & humeris suis portarent usque ad locum, ubi thermæ ædificabantur. Erat autem vir senex inter eos nomine Saturninus, qui iam senectute maceratus fuerat, & cooperunt eum ad portandum iuware. Hoc cum fieri viderent custodes, quia Sisinnius & Cyriacus diaconi & suas & aliorum sarcinas cum adiutorio Christi portarent, mirati sunt, & nunciauerunt tribuno Spurio. Qui etiam nunciauit Maximiano Augusto, dicens, quod cum hymnis & laudibus Dei & omni veneratione Christo gloriam redderent.

Eodem tempore misit Maximianus Augustus, & iussit sibi Sisinnium presentari. Qui cum presentatus fuisset, dixit ad eum Maximianus, Quis vocaris? Respondit, Ego peccator, seruus seruorum Domini nostri Iesu Christi, Sisinnius vocor. Maximianus Augustus dixit, Quæ carmina sunt vobis? Respondit Sisinnius diaconus, dicens, Si cognosceres, quæ sunt carmina fidelium, scires creare tuum. Respondit Maximianus, dicens, Et quis est creator, nisi inuictus Hercules? Respondit Sisinnius diaconus, Nobis turpe est vel nominare, vel audire illum. Maximianus dixit, Vnū tibi è duobus elige festinus? Aut sacrificia deo Herculi, aut carnes tuas ignibus cremabo. Sisinnius diaconus dixit, Ego quidem semper hoc optauisi, tamen meritus fuero, ut coronam desideratam accipiam. Iratus Maximianus Augustus, tradidit eum Laodicio praefecto. Qui retrusit eum in custodia Mamertini, & fuit ibi in custodia diebus septendecim.

Post hos dies, iussit Laodicius praefectus adspectibus suis Sisinnium presentari. Qui cum presentatus fuisset ab Apronianio Commentariensi, subito lux de calo facta est, & vox de luce exiit, dicens, Venite ad me benedicti patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi. Tunc Apronianus tremefactus, cecidit ad pedes Sisinnij diaconi, dicens, Adiuro te per Christum, quem confiteris, nè tardes me baptizare, & facias me tecum pertingere ad coronam. Eadem hora allata est aqua, & catechizauit eum, & benedixit fontem, & depositum eum nudum in peluum, dicens ei, Credis in Deum patrem & filium & spiritum sanctum? Et ille respondit, Credo. Et Sisinnius diaconus dixit ei, Illuminet te Christus. Et eleuauit eum de pelui, & duxit eum ad sanctum Marcellum episcopum, qui eum christmate consignauit, & post hæc altare consecrauit. Tunc participati sunt omnes corpore & sanguine Domini nostri Iesu Christi.

Eodem die post meridiem iussit sibi Laodicius presentari Sisinnium diaconum. Veniens autem cum Sisinnio Apronianus Commentariensis iam baptizatus, coepit clamare & dicere, Quid vos coarctat diabolus in Dei seruos tanta mala exercere? Praefectus autem dixit Apronianu, Quomodo video, & tu Christianus effectus es. Respondit

dit Apronianus; Vx mihi infelici; qui perdidi dies meos. Prefectus dixit; Verè modò perdes dies tuos; & iussit eum capitalem subire sententiam, dicens; Si hic extintus non fuerit; multi per eum peribunt. Qui ductus in viam Salariam; millario secundo capite Apronianus truncatus est sub die quarto Nonarum Februariarum. cades,

Tunc iussit retrudi in custodiam Saturninum senem & Sisinnium diaconem, dicens; Sin non immolauerint dijs; diuersis eos poenis interficiam. Cumque essent in custodia; veniebant ad eos multigentiles; & baptizabantur cum omni fiduria. Audiens hoc Laodicius praefectus, iussit sibi tribunal parari in Vrbe in Tellure. Et post dies quadraginta duos, misit & exhibuit Saturninum & Sisinnium. Qui vincit catenis; adducti sunt in conspectu Laodicij nudis pedibus. Quibus dixit Laodicius; Quid est? Deposuitis vanam superstitionem; & adoratis deos, quos Imperatores adorant? Respondit Sisinnius diaconus; Nos peccatores adoramus Dominum Iesum Christum, filium Dei. Nam demonibus & lapidibus nunquam humiliamur. Laodicius dixit; Deferatur tripoda; & thurifcent maiestatibus. Saturninus dixit; Conterat Dominus deos gentium. Et continuo soluta est tripoda area velut lutum. Quod videntes duo milites Papias & Maurus, coe- lites credunt. Papias & Maurus milites credunt.

Iratus itaque Laodicius, iussit eos in eculeo leuari. Et cum traherentur neruis; fustibus & scorpionibus cisis sunt. Illi autem clamabant, dicentes; Gloria tibi Domine Iesu Christe; quia meruimus socij fieri seruorum tuorum. Tunc Papias & Maurus clama- bant, dicentes; Ut quid vos coarctat diabolus in seruos Dei ista exercere? Iratus Laodicius, iussit ora eorum lapidibus contundi, & retrudi in carcere. Saturnino autem & Sisinnio flammis ad latera poni. Et cum in eculeo pendentes, vultu alacri gratias Deo agerent; iussit eos capitalem subire sententiam. Et depositi de eculeo, ducti sunt in viam Numentanam millario secundo ab vrbe; & ibi capite truncati sunt. Eorum autem corpora colligit Thrason cum Iohanne presbytero; & sepelit in predo suo via Salaria decollatur. Sisinnius et Saturninus decollatur.

Post dies vero duodecim, iussit Laodicius praefectus Papiam & Maurum milites, qui baptizati fuerant a beato Marcello episcopo, sibi presentari in circo Flaminco. Quos cum vidisset, dixit ad eos; Nunc cognoui, quod & vos Christiani sitis. Papias dixit; Verè Christiani. Dixit ad eos Laodicius; Deponite vanam fallaciam; & adorate deos, quos principes adorant. Respondit Maurus, & dixit; Adorent eos, qui desperauerunt de animabus suis; vt in aeternum pereant. Laodicius praefectus dixit; Modò vos desperatis de animabus vestris; si non sacrificatis diis immortalibus. Audite & facite quæ dico, & vivite. Respondit Papias; Sacrifica tu; & viue in tormentis aeternalibus. Tunc iussit eos sterni in terram, & fistibus cædi. Et cum diu caderentur; nulla vox ex eis audita est, nisi tantum Christus adiuua nos seruos tuos. Tunc iussit eos leuari de terra, & plumbari. Papias & Maurus p^{re}sumuntur. Iohannes presbyter; & sepelit in via Numentana sub die quarto Calendari Februarii ad * Lymphas beati Petri, vbi baptizabat. Post dies autem multos, narravit * Nymphas omnia Laodicius praefectus Augustis Diocletiano & Maximiano de militibus, & de sanctis, quos interfecerat? & gauisi sunt Diocletianus & Maximianus Augusti. Deinde post paucos dies nunciatum est Diocletiano Augusto; quod filia eius Artemia a dæmonio vexaretur. Vnde grandi afflictione contristatus est; & die presenti noluit comedere cibum. Et dum multo tempore esset in custodia beatus Cyriacus, & iam de eo oblioio esset facta; multi Christiani pergebant ad eum in custodiā, & ceci illuminabantur, atque infirmi salui fiebant a languoribus suis. Interea cœpit virginis Artemia Diocletiani filia a dæmonio. Hoc cum nunciatum fuisset Diocletiano Augusto, intravit ad eam in cubiculum; & eccè ipse dæmon clamare cœpit per Artemiam presente Diocletiano. Nisi venerit Cyriacus diaconus, non exeo. Confestim autem misit Diocletianus ad eum in custodiā; vbi erat inclusus & constrictus cum Largo & Smaragdo; & eiecit eum de custodia. Et cum presentatus ei fuisset; rogabat eum; vt intraret ad filiam eius.

Cumque intrasset ad eam Cyriacus, dixit; In nomine Domini nostri Iesu Christi præcipio tibi, vt excaes ab ea. Dæmon autem respondit per os Artemiam, dicens; Si vis vt excaem da mihi vas, vbi ingrediar. Dicit ei Cyriacus; Si potes, ecce corpus meum ingredere.

re. Respondit diabolus; In vas tuum nō possum ingredi; quia vndique clausum & signatum est. Dicit ei Cyriacus; In nomine Domini nostri Iesu Christi crucifixi, exi, vt fiat vas mundum superuenienti spiritui sancto. Et dixit ad Artemiam; Filia, credo in Deum patrem omnipotentem, & in Iesum Christum filium eius unicum, Dominum nostrum. At ille exclamauit, dicens; O Cyriace, si hinc me ejicis, in Persidem te faciam venire. Dicit ei Cyriacus; In nomine Domini nostri Iesu Christi, exi. Tunc exclamauit Artemia, dicens; Per ipsum nomen te coniuro, vt me baptizes! quia video de longe Dominum, quem tu predicas beate Cyriace. Et tenentes manum eius beatus Largus & Smaragdus, leuauerunt eam. Altera autem die secundum consuetudinem catechizauit eam, & alatam aquam benedixit sanctus Cyriacus, & baptizauit eam praesente matre sua Serena Augusta. Ab eodem die semper dicebat Serena filiae suae, vt fideliter amaret religionem Christianam. Post menses vero decem & annos duos, explicata fabrica thermarum cum gloria, coepit Diocletianus Augustus bene habere Cyriacum diaconum, securè degit & donauit ei domum, & precepit, vt securus viueret in urbe Roma, faciente Serena Romæ, vxore sua.

Post paucum verò tempus, venit legatio à rege Persarum ad Diocletianum Augustum, vt Cyriacum diaconem ad eum dirigeret; quia filia eius à demonio vexabatur. Diocletianus verò videns tantam supplicationem Saporis regis Persarum, precepit vxori suæ Serenæ, vt rogaret ad se venire Cyriacum diaconem. Et cùm venisset Cyriacus ad Serenam Augustam, dixit ei legationem Saporis regis Persarum, sicut dixerat ei Diocletianus Augustus maritus suus. Dicit ei Cyriacus diaconus; Cum auxilio Domini mei Iesu Christi Saluatoris, vadam securus. Itaque Serena Augusta Christianissima degusta Chri-
tianissima, dit ei vehicula, vel necessaria quæque in naui, & cum Largo & Smaragdo perrexit usq; in Persidem; milites verò cum veredis ibant. Beatus autem Cyriacus cum baculo suo pergens, iugiter psallebat Domino, usquedum perueniret ad Saporem regem Persarum. Cumque presentati fuissent regi Cyriacus diaconus, & Largus & Smaragdus, dixit ad eos; Quis ex vobis dicitur Cyriacus diaconus? Et ut cognouit, quis esset diaconus, adorauit eum, rogauitque ut introiret in cubiculum ad filiam eius, nomine Iobiam. Eadem hora exclamauit diabolus ex ore puellæ, & dixit ad Cyriacum; Quid est Cyriace? Respondit Cyriacus; In nomine Domini mei Iesu Christi principio tibi immunde spiritus exi, & iam ultra non reuertaris in eam. Respondit diabolus; Fatigatus es, Respondit Cyriacus; Ego hoc veni in nomine Domini mei Iesu Christi, cuius auxilio non sum fatigatus, sed in omnibus gubernatus. Dicit ei diabolus; Tamen ego te perduxi, ad quod volui. Cyriacus autem diaconus cùm vidisset puellam fatigari, proiecit se in paumentum, orans & flens & dicens; Imperat tibi Dominus meus Iesus Christus, quem confessus es, vt excas. Respedit diabolus; Da mihi vas, quod ingrediar. Sanctus Cyriacus dixit; Dominus Iesus Christus, Deus de Deo, imperat tibi ut excas. Et ecce cùlulatu magno extensis clamabat in aere, dicens; O nomine terribile, quod me coarctat exire. Et ab eadē hora salua facta est Iobia. Tunc beatus Cyriacus dixit ei; Filia, credo in filium Dei, & semper sana eris. Respondit Iobia; Ego credo in Dominum Iesum Christum, quem prædicas. Et fecit eam catechumenam more solito, & catechizauit eam, & allata aqua, depositus eam nudam in concham argenteam, & benedixit aquam, & dixit ei; Iobia, credis in patrem & filium & spiritum sanctum? Respondit; Credo. Et dixit ei; Credis carnis resurrectionem? Respondit; Credo. Et levata de concha, coepit dicere Iobia; Verè Dominus Iesus Christus, quem prædicat beatus Cyriacus, ipse est Deus. Eadem hora omnes affines eius baptizati sunt, & ipse rex baptizatus est, & alij promiscui sexū, numero quadringenti & viginti. Tunc rex multa dona vel pecunias obtulit beato Cyriaco. Cui sanctus Cyriacus dixit; Nos gratiam Domini nostri Iesu Christi precio non offerimus, sed fide astimamus. Et nihil accepit, sed tantum pane & aqua cum Largo & Smaragdo usus est.

Post dies autem quadraginta quinque ascendentibus nauim, cum commendationibus epistolarum reuersi sunt Romam. Quem cum gradi honore suscepit Diocletianus Augustus cum uxore sua & filia, & coepit habitare cum Largo & Smaragdo in domo, quam ei donauerat Diocletianus iuxta thermas Diocletianas. Hinc post menses duos ambulauit Diocletianus Augustus ad Dalmatiam, ibique ægritudine fatigatus, per testimentum fecit cohæredes filios suos, & mortuus est. Hoc audiens filius eius Maximianus

Cyriacus
expellit de
monem a
filia regis
Persarum.

Iobia bapti
zatur, & pas
ter eius &c.

Diocletia
nus morit.

nus Augustus; præcepit vt Christiani, vbi cunq; inuenti fuissent, punirentur. Et zelo ductus propter sororem suam Artemiam, misit & tenuit Cyriacum diaconum, posu-
itque in custodia; & præcepit, vt in die processionis sua, ad exemplum Christianorum,
Cyriacus nudus & catenis obligatus ante rhedam eius traheretur. Venies autem in die
processionis sua Marcellus episcopus, obtulit se Maximiano Augusto, dicens ejus; Pietati
tua suggesto; seruos Dei, qui orant pro regno tuo & pro Rep. quare trucidat? Tunc ira-
tus Maximianus Augustus, præcepit vt fustibus cederetur & expelleretur ab Urbe Mar-
cellus episcopus. Et Carpasio vicario mandauit in hęc verba; Audi Carpasi; Cyriacum
sacrilegum, qui carminibus & incantationibus magicis suadet hominibus Christum
confiteri; diuersis poenis afflige, si non libamina dijs obtulerit.

Mittēs autem Carpasius vicarius ad custodiam, adduxit Cyriacum diaconum, Lar-
gum, Smaragdum & Crescentianum; & iussit eos in Tellure præsentari. Quibus & di-
xit; Quarè non obauditis præceptis principum; & offertis libamina dijs immortalibus?
Respondit Cyriacus cum Largo, Smaragdo & Crescentiano; Nos Domino Iesu Christo
libamina offerimus. Carpasius vicarius dixit; Quod vobis iubetur, facite. Senectus tua
alba facta est Cyriaci; sed modò eam iuuenem faciam. Et iussit picem liquari; & cùm li-
quata fuisset, præcepit vt in caput beati Cyriaci diaconi funderetur. Ille autem clama-
bat, dicens; Gloria tibi Domine, qui nos seruos tuos dignatus es cęlestis regni portas fa-
cere introire. Dicit & alijs Carpasius; Num sacrificatis, aut peribitis sicut perfidus Cy-
riacus? Dixerunt; Nos peccatores Domino Iesu Christo nosmetipso sacrificium offe-
rimus. Tunc Carpasius vicarius adduxit in conspectum suum eculeum; & iussit suspen-
di in eo Crescentianum, in conspectu Cyriaci, Largi & Smaragi. Et cùm diu trahere-
tur neruis, & fustibus & vnguibus raderetur, voce magna clamauit, dicens; Gloria tibi
Domine Iesu Christe; qui nos ad gratiam tuā dignatus es euocare. Carpasius dixit; Da-
te flammas ad latera eius. Et cùm diu incendio cōstrictus vreretur, emisit spiritum. Cui-
us corpus iussit iactari ante clium vrsi; in platea ante templum Palladis. Ipsa nocte ve-
nit Iohannes presbyter, & collegit corpus eius, & sepeluit in coemeterio Priscillæ; in are-
nario via Salaria, oītauo Calend. Decembri.

Post mortem autem Crescentiani; retrusit in custodiam Largum & Smaragdum &
Cyriacum. Post dies verò quatuor resedit in eodem loco in Tellure, & præcepit sibi præ-
sentari Cyriacum diaconem, cui sic dixit; Quarè dies senectutis tua cum formētis ad in-
feros deducis? Cyriacus respondit; Ego semper pro Christo mori optau. Dicite ei Carpa-
sius; Sacrifica dijs immortalibus; & viues. Cyriacus respondit; Sacrificent eis; qui non
cognouerunt creatorem suum Dominum nostrum Iesum Christum. Tunc iussit eum
in catastu extendi; & attrahi neruis; & fustibus cedi. Cyriacus autem clamabat, dicens;
Miserere mihi peccatori Domine Iesu Christe. Eodem die nunciauit Carpasius vicari-
us Maximiano Augusto omnia, quae exerceuerat in sanctos Dei. Iratus ergò Maximia-
nus, iussit omnes vinclatos, qui erant in custodia, vna cum Cyriaco capite truncari. Et da-
ta sententia, di cti sunt cum Cyriaco diacono promiscui sexūs viginti & vñus; & decol-
lati sunt via Salaria intra thermas Salustij foras muros. Quorum corpora collegit nocte ve-
nit Iohannes presbyter, & sepeluit alios in eadem via; sanctum vero Cyriacum colligit; &
commendauit sub die xvii. Calend. Aprilis. Ipso tempore Maximianus interfecit soro-
rem suam Artemiam. Post dies autem oīto, veniens Marcellus episcopus cum Lucina
matrona Christianissima, conduxit corpora sanctorum cum aromatibus & linteami-
nibus, & imposuit noctu in paone cum eunuchis suis; & sustulit inde, vbi commenda-
ta fuerant, & transtulit cum sancto Cyriaco in pedium suum via Ostiensi, milliaro ab
Urbe Roma septimo; vbi requiescunt in sarcophagis lapideis, quos manu sua recondi-
dit beata Lucina in pace, vj. Idus Augusti.

Eodem tempore beata Lucina fecit donationem de facultate sua & ex omnibus que
habuit, ecclesia catholica. Hoc audiens Maximianus Augustus, indignatus proscripti-
one eam damnauit. Illa autem rogauit sanctum Marcellum episcopum ut domum eius ec-
clesiam consecraret. Quod cum omni deuotione fecit Marcellus episcopus. At vbi fre-
quenter in eadem domo Missas celebrasset in media ciuitate via Latina, & audiret hoc
Maximianus Augustus, iratus præcepit, vt in eadem ecclesia plancae sternerentur ad ani-
malia stabulada, & eundem Marcellum episcopum ad seruitorum animalium deputauit lebratione,
cum custodia publica. Vbi etiam post multos annos seruiendo emisit spiritum, septimo.
decimo

Pix liquida
funditur in
caput S. Cy-
riaci.

Crescentia
nus reddit
animam.

Cyriacus
capite ples-
titur cum
alijs 21.

Nota de
Missarū ce-
rebratione.

Marcelli
Papa felix
obitus.
decimo Calend. Februarij. Cuius corpus rapuit Iohannes presbyter noctu cum beata Lucina, & condidit cum aromatibus, & sepeluit in cœmterio Priscillæ via Salaria, nō longè ab vrbe Roma, milliariorum tertio, vbi requiescit in pace.

Eodem tempore Maximianus Augustus præcepit ad se venire Carpasiū, & interrogauit eum de discussione & nece sanctorum. Et cùm vidisset Carpasiū placatum sibi Maximianum, petijt ab eo domū beati Cyriaci. Qui confessum quod perebatur, ei concessit. Et cùm introisset in eadē domum, quam donauerat beato Cyriaco Diocletianus Augustus, inuenit locum, vbi sanctus Cyriacus fontem adificauit, quem consecravit beatus Marcellus episcopus, vbi frequenter baptizabat sanctus Cyriacus venientes ad fidem. Tunc Carpasiū vicarius paganus crudelissimus, cùm in eadē domo inuenisset baptisterium, fecit in loco eodem balneum, quasi ad deridendam legem Christianorum. Vbi frequenter meretrices & scenici lauacra sibi exhibebant, turpi lucro gaudentes in loco sanctificato. Et cùm frequenter ista fierent ab impijs & sceleratis, quadam die cùm se lauissent, & exhiberent sibi epulas, exente Carpasiū de balneo cum multis sceleratis, decem & nouem cum Carpasiū vicario subito ceciderunt, & mortui sunt. Ab eodem die clauserunt balneum, & factus est timor magnus in eadē regione usque in hodiernum diem. Sanctorum verò corpora, hoc est, Cyriaci, Largi, Smaragdi, Crescentiani, Mamiæ & Julianæ, sepulta sunt in via Ostiensis milliariorum ab vrbe Roma plus minus octauo. vbi orationes eorum florent nunc & semper, & quoque mundus iste voluit, regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor & gloria in secula secundorum, Amen.

SERMO SANCTI HILARII EPISCOPI ARETENSIS, DE VITA ET MORTE BEATISSIMI Honorati, Patris præcipui monachorum Lirinensium, & Episcopi Arelatensis.

16. JANVAR.
* memorij

* & dignitatis

5. Reg. 18.

Philip. 3.

Prou. io.
Viri illustri mei
strorum.

Gnoscite, dilectissimi, diem publicis fidelium & moeroribus consecratum: Qui mihi quandiu caducos vita huius dies Dominus indulserit, semper quide acerbitatibus gravis, plenus tamen & consolatoria laude adueniet. Hodie enim ille sanctæ recordationis, ecclesiæ huius Antistites, virtute, sacerdotio, nomine Honoratus, corpore extus: quicquid ad clausulā elocutionis adiecero, absurdū poterit iudicari: Si enim dixerim, Ad astra migrauit: ille etiam dum in terris moraretur, inter splendidissima regni Dei astra numeratus est: Addam, Christo adstat? Quando autem ei in vita sua ille non adstitit, cui omnis vita illam Eliz. vocē habuit, Vivit Dominus, cui adsto hodie? Dicam, Terrena deseruit, cuius, vt Apóstolus ait, cōuersatio semper in celis fuit? Similiter itaque, quādum certò animus meus habet, quicquid de tali viro dicendū occurrit, ipsa sui magnitudine cōgruo exitu caret. Cōpignant moeroribus gaudia: Talem reminisci, dulce est: Tali carere, supplicium. Duplex itaq; materia me prouocat: illic me laudum suarū gratia ad sermonem trahit, hinc ad singultus retrahunt damna communia. Ignoscite itaque, si diripientibus sibi duobus his affectibus mentem meam, oris mei officium, tanquam duobus dominis famulatum congruum negat. Quicquid recordatio in laudis partibus suggestit, totum hoc sibi inter damna numerans dolor vendicat: Quanquam, et si adesset mihi serenitas mentis, & famulatu idoneo menti lingua seruiret, num abundantius laus eius proferri sermonibus meis poterat, quādum in vestris sensibus manet? Nemo est, vt puto, cui non illius viri gratia maior occurrat, quādum possit opulentissima cuiuslibet proferre facundia. Quia ergo, vt Scriptura loquitur, Iustorum memoria cum laudibus semper est, nec potest quisquam meritorum illustrium viros non cum laude memorare: proferat, vt facultas datur, aliqua ex his, quādum de illo dilectionis vestrae corda meditatur. Aduerabit utique sensus vestri conatus meos, & quod sermone meo expediri difficile est, vestra sibi pectora proprijs cogitationibus eloquentur:

Scriptura